

Dítě z posledního vlaku

Tomáš Graumann je jedním ze 669 dětí, které zachránil Sir Nicholas George Winton před nacisty.

Odjížděl vlakem z Brna v srpnu 1939 a jeho bratr Antonín měl za ním přijet do Velké Británie o měsíc později. Další vlak už ale nevyjel. Svůj životní příběh Tomáš Graumann vyprávěl v ostravském kostele církve Českobratrské, pod patronací obč. sdružení ELIM.

„Jméno mi rodiče dali po Tomáši Masarykovi,“ říká brněnský Žid a zároveň křesťanský misionář. „Vzpomínám si, že jsem se u vlaku s maminkou rozloučil jen zběžně. Řekla mi, že jedu do Londýna na tři měsíce, a až se vrátím,

budu umět anglicky. Tehdy jsem netušil, že téměř všichni mí příbuzní zemřou v koncentračních táborech. Že mne zachránil N. Winton, jsem dlouho nevěděl. Po sametové revoluci jsem se vrátil do České republiky. Když jsem viděl televizní zprávy, byly samozřejmě v češtině, takže jsem jim příliš nerozuměl, ale najednou mě zaujaly záběry. Ten vlak a čísla, která měly děti na krku, jsem dobře znal...“

V Anglii se Tomáše Graumanna ujala skotská rodina. Vystudoval zdravotní školu a po studiu odjel na Filipíny pomáhat domorodcům. Tam potkal svou ženu, Američanku. Pak se odstěhovali do Kanady, kde adoptovali

Tomáš Graumann s manželkou

dvě děti a za pár let se jim narodily dvě vlastní. Dnes mají deset vnoučat.

„Je důležité pamatovat si, co se stalo v minulosti, protože pokud se nepoučíme, minulost se může opakovat. A v tom, že jsem byl zachráněn, musí být nějaký důvod. Mnoho Wintonových dětí ví, že mají určitou povinnost k jejich vlastnímu životu. Říkám si, že každý může dělat něco se svým životem. Proto jsem se rozhodl, když mi bylo 62 let, že nebudu sedět v houpacím křesle, a odjel jsem učit angličtinu do ČR. Občas také přednáším o svých životních zkušenostech. Mé životní krédo je: Využijte příležitosti, které vám dává život, a prožijte jej smyslně.“

(di)

Antonín Bosák:

Divokou a čistou přírodu mám nejraději

Až do konce června potrvá v knihovně Ostrava-Svinov výstava fotografií Antonína a Tomáše Bosákových. Na padesáti snímcích je zde zachycena příroda ve všech čtyřech ročních obdobích a to jak v našem regionu, tak i v horských zákoutích Evropy.

„Můj syn Tomáš se potatil,“ říká Antonín Bosák, „dodnes jsme oba skauti a kromě toho, že se věnujeme dětským táborům, je příroda i fotografování naším opravdovým koníčkem. Tomáš je více zaměřen na vysokohorskou turistiku - právě se chystá na cestu do albánského pohoří Jakubica a já vyrazím do přírody na kole.“

Vernisáž se mimo jiné konala na počest dlouholeté ředitelky knihovny Jany Synkové při jejím odchodu do důchodu. Zúčastnilo se jí pět desítek lidí a byla mimořádně srdečná, což se odrazilo i v zápisech v návštěvní knize.

„Zatímco můj syn tady vystavuje snímky ze švýcarských Alp a pohoří Slovenska i Černé Hory, já zde mám fotografie z Ostravska, Beskyd, Poodří a lidé za mnou chodili a divili se, jak krásná zátisí máme takřka před nosem,“ dodává Antonín Bosák. „Zvlášť pro děti může být taková výstava přínosem, protože ukazuje něco úplně jiného, než počítačové hry.“

Kolik kilometrů na kole jste už ušlapal?

„Průpravu na kolo mám od mládí, závodně jsem dělal lehkou atletiku, pak jsem přešel na turistiku a cykloturistiku. Za tu dobu jsem projel značný kus Evropy a když to tak spočítám, sedmdesát tisíc kilometrů v nohách určitě mám. Od roku 2005 jsem v důchodu, takže se na kolo dostávám ještě častěji, začínám už v březnu, a přibližně sedm tisíc kilometrů ročně najezdím. Přitom se pravidelně otužuji, protože když vás chytí déšť v horách, není se kam schovat.“

Kde se vám příroda líbí nejvíce?

„V naší republice v jižních Čechách a na jižní Moravě. Ze zahraničí pak stojí za to např. italské Dolomity, jenže tam už chodí hodně lidí, je to spíše ekonomická turistika. Ale Korsiku hodnotím jako něco mimořádného, divoká čistá příroda, právě takovou mám nejraději.“

Pro zájemce o výstavu přidáváme informaci: ke knihovně Ostrava-Svinov se lze dostat autobusy MHD číslo 37 a 45, zastávka Malá Strana.

(di)

Stáří přece není nemoc....

Zdravím vás všechny s pomalým, ale jistým příchodem léta. Že se toto roční období blíží, poznáváme i v ordinaci, kde se občas se svými pacienty na toto téma bavím. Jejich přístup je velmi rozdílný, je možné říci, že jde od „kraje ke kraji“. Jedni dovolenou

plánují celý rok, jiní jedou, ale počkají si, jak se situace vyvine a pak se rozhodnou, kam a za kolik se vydají. Ale jsou i tací, kteří nejedou nikam. „Ale pane doktore, nejsou peníze.“ Nebo „Doma je d... oma, přece se nebudu tahat někde po světě.“ A dokonce „Však už jsem v důchodu, to je jenom pro ty mladý.“ A také „V létě vždycky malujeme...“

Už jsem to v některém ze svých minulých příspěvků zmiňoval dovolená je od toho, abychom opustili každodenní nám známou realitu a dostali se do jiného prostředí, mezi jiné lidi. Abychom dali našemu tělu a mysli jiné impulzy, a tak odpočívali. Někdo vítá odpočinek aktivnější, jiný rád poležít na lehátku u chalupy nebo na pláži. Je to celkově prospěšné našemu zdraví - fyzickému i mentálnímu.

Argument - na to jsem starý - je snad z mého úhlu pohledu jeden z nejhorších. Stáří není nemoc ani handicap. Je to přirozená součást života, jedna z jeho částí - je to celá jedna třetina života, která je stejně důležitá, jako dětství a dospělost. Je to zákonitý proces univerzální pro celou přírodu.

V lidském životě je to zařízeno spravedlivě, každému z nás hodiny života tikají stejně rychle. Někomu začaly jít dřívě, jinému později, všem se nám ale ručičky bytí posunují kupředu stejnou rychlostí. Líbilo se mi, co říkala jedna z mých pacientek: „Když je mi smutno, vzpomenu si na svou babičku, která říkala, když jí bylo 90 let: Kéž bych měla 70!“

Obecně řečeno je potěšitelné, že se lidský věk prodlužuje, navíc v ČR se tak podle statistických údajů děje dokonce rychleji než jinde v Evropě. Mohlo by vás zajímat, že v současnosti se české ženy dožívají průměrně věku 78 let, muži 72 let. V r. 1993 byl průměrný věk obyvatelstva naší republiky 36,8 roku, v r. 2000 to už bylo 38,8 roku. A v roce 2030 to má být 46 let, přičemž polovina obyvatel bude starší 48 let.

Ale je důležitější, že lidé, kteří oslavili šedesáté narozeniny a hodně z nich je v důchodu a mají dospělé děti, se přesto se ještě necítí staří, chtějí i nadále být aktivní a užívat si života. Velmi doufám, že lidí s takovým přístupem bude stále více. Vždyť co je to věk? Je to jen číslo, které nemusí vůbec nic vypovídat, je to cifra - lidé se dohodli, že něco budou počítat.

S tím souvisí má dnešní výzva vůči vám - těm, kterým rodný list říká, že patří do kategorie senior. Užívejte si, a k tomu patří třeba i ona už zmiňovaná dovolená.

V dnešní době pojem seniorský cestovní ruch spadá do kategorie sociálního cestovního ruchu, též nazývaného jako „cestovní ruch pro všechny“.

Dovolené seniorů, to již dávno nejsou jen lázeňské pobyty, popřípadě odpočívání, sledování televize v hotelovém pokoji nebo posezení na lavičce s háčkováním.

Senioři mohou a hlavně chtějí aktivně žít, a také aktivně odpočívat a udržovat se ve fyzické i duševní kondici. Dovolena na míru umí lidem kolem penzijního věku nabídnout dostatek přiměřeného sportovního vyžití jako např. plavání v bazénu, lehké cvičení, pěší nebo cyklistické výlety.

Řada cestovních kanceláří dnes nabízí i speciální pobyty, určené pro starší, kde je možné si dopřát trochu relaxace nebo možnost ozdravit své tělo a ducha s masážní a pohybovou terapií, cvičení pro seniory, tai-či, pilates a další možnosti. Speciálně pro tento příspěvek jsem si vyhledal na internetu celou řadu nabídek, z nichž nejedna byla i ve velmi dostupné cenové hladině. A pokud by i tak to na vás bylo více, než byste byli ochotni zaplatit - neváhejte a vydejte se třeba jen na jednodenní výlet do blízkých hor a kopců, nebo navštivte krajinu svého mládí, zavzpomínejte na první pusy, nasbírejte hrnek borůvek. Prostě neseďte doma...

To vše vám ze srdce přeje

MUDr. Hugo Příbýl, Ph.D.

A trochu humoru závěrem:

„Dědo, jak slyšíte s tím přístrojem pro nedoslýchavé?“ ptá se doktor pacienta. „Výborně, pane doktore, od té doby, co ho mám, jsem už třikrát změnil poslední vůli.“

Povídá babička při oslavě svých narozenin lékaři: „Pane doktore, tak jsem si na vás zvykla. Kdo mě bude ošetřovat, až umřete?“

Caritas

**Dostali jste se do obtížné situace?
Potřebujete poradit?**

PORADNA CHARITY OSTRAVA NABÍZÍ

PORADENSTVÍ V TĚCHTO OBLASTECH:

- rodina a mezilidské vztahy, rodinné právo
- sociální zabezpečení;
- bydlení
- pracovní-právní vztahy a zaměstnanost
- majetkoprávní vztahy; dluhové poradenství

KONZULTAČNÍ HODINY

Po, St 13 - 17 h Út, Čt 8 - 12 h

Mimo konzultační hodiny po telefonické domluvě.

NAJDETE NÁS: Jeremenkova 8, 703 00 Ostrava-Vítkovice; tel.: 599 526 906, 731 625 767, e-mail: cho.poradna@caritas.cz www.ostrava.caritas.cz

Vystoupíte na zast. MHD Mírové náměstí a půjdete za kostel, který se nachází uprostřed náměstí.

Sídlíme v cihlové budově za kostelem, vchod je z levé strany, téměř naproti je HZP. U zelených vrat při vstupu je potřeba zvonit na vrchní zvonek.

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

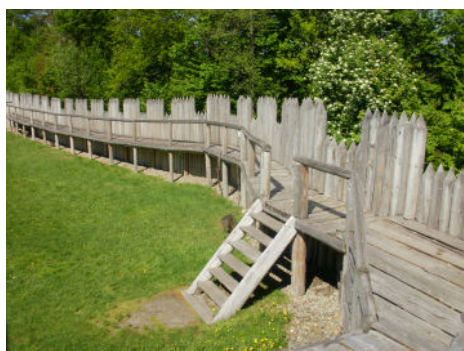

Archeopark Chotěbuz - Ve stopách předků

Jarní a letní dny lákají k výletům do přírody a za zajímavostmi. Že je jich v našem okolí mnoho nemusíme zdůrazňovat. Jednu takovou, dobře dostupnou vám v našem tipu nabízíme. Nachází se nedaleko Ostravy a dojedete tam pohodlně vlakem, případně autem.

Pozvánka je do Archeoparku v Chotěbuzi-Podoboře, kde se seznámíte se zajímavou, téměř třítisíciletou historií osídlování území Starého Těšína, prohlédnete si repliku slovanského hradiska, starobylých obydlí, repliky nálezů a projdete se po dřevěných ochozech.

Archeologická lokalita je jednou z nejvýznamnějších pravěkých a raně středověkých památek Těšínského Slezska. Na říční terase se rozkládalo v minulosti mohutné trojdílné hradisko, pod kterým původně protékala řeka Olše. Hradisko v Podoboře bylo osídleno ve dvou fázích. První byla fáze pravěká, která zabírala období starší doby železné, konkrétně slezskoplatěnickou kulturu (cca 800 – 400 let př. n. l.). Mezi nejvýraznější památky tohoto období patří např. korálky ze skelné pasty, železné sekery a jemná tuhovaná keramika. Druhá fáze osídlení spadá do období slovanského. V této době zde postupně vyrostlo mohutné hradisko, které sloužilo jako mocenské a hospodářské centrum, kde pravděpodobně sídlila tehdejší společenská elita. Důkazem toho jsou archeologické nálezy vykopané při dlouholetých výzkumech realizovaných Muzeem Těšínska ve spolupráci s AV ČR v Brně vedených Doc. PhDr. Pavlem Kouřilem, CSc.

Jedná se o výstavu jízdních bojujníků jako např. udidlo a ostruhy či zbraně svědčící o násilném zániku hradiska, např. sekery, hroty šípů, nože. Z množství nálezů lze jmenovat také běžné předměty jako byla kosa, nůžky, vědérko apod. Velmi známé je také železné pouto, pravděpodobně používané při obchodu s otroky.

O obchodních kontaktech obyvatel hradiska svědčí také nález mince uherského krále Štěpána.

Kromě nálezů movitých zde bylo objeveno množství archeologických objektů, které nelze uchovat jinak než dokumentačně. Především to byly pozůstatky fortifikací, sídelních a výrobních objektů jako např. pícky či dokonce kulturní objekt nalezený na prvním předhradí.

V současné době je na této lokalitě vybudován Archeopark, který má návštěvníkům a veřejnosti vůbec přiblížit život raně středověkého hradiska a rekonstruovat i přibližnou podobu zde nalezených objektů. Jeho součástí jsou rekonstrukce jak fortifikací, tak i běžných obytných staveb či výrobních zařízení. Návštěvník tak má možnost nahlédnout do každodenního života našich předků v dávné minulosti. Hlídáte-li o prázdninách

vnoučata, zprostředkujte jim návštěvou neobyčejný zážitek. Prohlídka je se zajímavým výkladem historie a doplňují ji i zajímavé aktivity, například střelba lukem do terče.

Archeopark je přístupný od dubna do října. Je třeba upozornit, že se jedná o národní kulturní památku, v jejím prostoru stále probíhá systematický archeologický výzkum, v němž není možný volný pohyb osob. Prohlídka je možná pouze s průvodcem, trvá s výkladem asi 60 minut a začátek prohlídky je vždy v každou celou hodinu. Prohlídku se psem možno absolvovat, pokud se jedná o malé plemeno, které jste schopni nést po dobu prohlídky v náručí nebo v košíku. Velká plemena, ani na vodítku, nejsou do areálu připuštěna. Archeopark je sice pod širým nebem, ale nachází se v lese a je postaven z hořlavých materiálů (sláma, dřevo). Z důvodů bezpečnostních a požární ochrany je v celém areálu archeoparku zakázáno kouřit.

Otevírací doba:

květen, červen, září, říjen: út - pá na objednávku, so - ne 9.00 - 17.00 hod.

červenec, srpen: po - zavřeno, ostatní dny 9.00 - 17.00 hod.

Vstupné:

dospělí - 50 Kč

děti, studenti, senioři, ZTP - 25 Kč

rodinné - 100 Kč

Na místě je možno zakoupit pohledy, turistické známky, dřevěné pohlednice a drobné předměty.

Příjezd k archeoparku:

autem - po silnici, odbočující z hlavního tahu z Českého Těšína na Karvinou za obcí Chotěbuz vlevo (kousek za vlakovým nádražím a před železničním viaduktem odbočíte vlevo).

vlakem - vysednout ve stanici ČD Chotěbuz, odkud je to k archeoparku asi 800 m (10 min. chůze). Cesta od nádraží je značena oranžovými šipkami.

Orientačním bodem je Rybí dům, který se nachází asi 200 m od archeoparku, a kde se můžete před nebo po prohlídce zastavit na občerstvení nebo si prohlédnout obří akvária. Je zde stálá výstava sladkovodních ryb, které se nacházejí v našich řekách a rybnících, ale také malá akvária s méně známými druhy akvarijních rybek. ▼ (bal)

Dotýkaní Ostravou

*aneb seriál o občanech našeho města, kteří zde zanechali výraznou stopu. Přestože ji nekřtila Ostravice, žije a pracuje v Ostravě skoro padesát let. Nese příjmení manžela, i když dámy v její profesi v naprosté většině užívají jméno rodné nebo nějaký pseudonym. Ale hned na začátku musím potvrdit, že zcela běžně se v ostravské divadlo milující společnosti používá rčení „jdeme na Forejtku“, nebo něžněji „dnes hraje přece Veronika“. Přední členka činohry NDM **Veronika Forejtová**.*

Rozhovor začnu netradičně. Proč Vy, rodačka z Ústí n. Labem jste se upsala Ostravě, krátce také Těšínu a Opavě, čili našemu kraji.

„Asi, vlastně určitě proto, že když nám bylo s manželem, také hercem, nějak „ouvej“, tak nás tady vždy s láskou přijali. Zřejmě to bylo zejména po 68 roce, kdy mně statečně vyrvali pověstný hadr z ruky, nemusela jsem uklízet a mohla hrát divadlo. Nám se tady dokonce dobře dýchalo, což myslím samozřejmě v nadsázce, každopádně jsme se rychle asimilovali a vždy si uvědomovali, že rána je tady ránou a dobrý den je upřímným přáním.“

Teď tradičně, prosím prozradte o sobě...

„Jsem původně tanečnice, vlastně bez klasického vzdělání. Hodně brzy jsem se vdala za činoherce Zdeňka a můj tehdejší šéf ústeckého baletu mi zcela správně tvrdil, že primabalerina ze mne zcela určitě nebude pro mou slovanskou postavu, a tak jsme šli za činohrou nejdříve do Jihlavy, i když tam jsem ještě hlavně tancovala. Teprve po narození dítěte už v Těšíně, doopravdy začala má činoherní práce společně s manželem, s kterým jsem žila šťastně déle než 40 let. Herectví se v naší rodině nedědí, dcera se upsala jazykům, vnuk je právník, tak snad až ta další generace.“

V Českém Těšíně jste tenkrát dlouho nezůstali.

„Byli jsme přesvědčeni, že zejména v mládí se mají střídát divadelní angažmá, že je pro herce přínosné, když si znovu a znovu musí budovat svou pozici, poznávat nové kolegy, nové prostředí, nové publikum. A tak jsme hráli v Klatovech, Opavě, znovu v Těšíně, v Ostravě nejdříve u Bezručů, ale teď už mnoho let jsem věrná Národnímu divadlu Moravskoslezskému. Mým oborem jsou charakterní role, ovšem jediná výjimka se vloudila, ještě v Těšíně jsem ve svých začátcích dostala i roli naivky. Kolik bylo těch rolí mladých žen, maminek i babiček, hodných, milujících, nenávidějících i hrozných potvor, nevím, manžel vedl jakousi statistiku, také se staral o fotodokumentaci, myslím, že těch všelijakých postav bylo kolem pěti stovek.“

Které byly ty nejdůležitější, nezapomenutelné, důležité?

„Miluji Shakespeara, hrála jsem třeba Gertrudu v Hamletovi, jenže mám pocit, že anglický mistr myslel spíše na mužské, vždyť ty role pánové v jeho době hráli. Tak zmíním jen Čechovovu Natašu ve Třech sestrách, ještě v Těšíně. Titulní roli matky ve hře J.A.Pitinského, která pro mne mnoho znamenala, přestože se nesetkala s dobrým přijetím publika, které má právem pocit, že divadlo se má dělat pro diváka a ne proto, aby se předváděl autor, režisér, či herci. Stále ještě je na repertoáru skvělá hra Mein Kampf, v níž mám malou, ale obsahově bohatou roli Paní Smrt, a pak dokonce dvakrát mne potkala nádherná Erži v Kočičí hře.“

Seniortip se bude číst v době, kdy bude pro premiéře nejnovější hry. Původně se jmenovala Do naha, ale u nás se bude uvádět pod názvem Hole dupy.

„Už se na tu komedii těším, má silný sociální podtext, zpívá se v ní, tančí a mluví „po našimu“. Tedy já budu mluvit česky, neb jsem korepetitorkou, ale za to budu hrát na klavír. Pravda, ne mou milovanou klasiku, ale co to bude uvidíte a uslyšíte.“

A už jsme se dostali k vašim koníčkům, zálibám.

„Kdysi jsme si koupili chalupu blízko Luhačovic, abychom to měli blízko k rodině dcery, která žije ve Zlíně. Je to původně sto let stará škola, kterou jsme po dlouhá léta spravovali a předělávali k pohodlnému životu na stará kolena. Mám tam klavír, tak mohu dle chuti hrát - v ostravském paneláku čím souseď. Na chalupě mohu poslouchat milovanou klasickou muziku a stalo se mi, že na CD jsem měla geniální hru Svjatoslava Richtera. Kolem šla souseďka, která mne pochválila, jak dobře hraju na klavír. Tenkrát jsem se nepřiznala. Přiznávám, že sázím kytičky, zeleninu, že vše co nosím, si šiji sama, dříve jsem oblékala i manžela, ačkoliv jsem na tohle také žádnou školu neměla. A pak mám koníčka zcela speciálního někteří kolegové si ze mne dělají legraci. Jako úplně malá holka si pamatuji, že mne maminka vzala s sebou do Drážďan v době těch největších náletů. Já tam tenkrát viděla běhat lvy a další divoká zvířata ze zoo po rozbořených ulicích. A od té doby se určitě datuje můj zájem o historii 2.světové války, já si pamatuji dokonce i jména těch nejdůležitějších velitelů, i třeba slavných vojáků východní armády.“

Seniortip má omezený prostor, musíme končit. Zbývá dotaz na ostravské publikum.

„Mám je ráda a ono má zřejmě rádo mne. Je náročné, spontánní, nedá se ovlivnit ničím laciným. Třeba se říká, že Ostraváci mají rádi operetu, ale to je přece vůbec nesnižuje, vždyť hlavně klasická opereta je žánr hodně složitý a lidé si potřebují také odpočinout po těžké práci, která v našem městě převažuje. Za svůj herecký život jsem byla poctěna různými cenami, ale věřte, že pro mne je mírou divák víc než nejvýznamnějších ocenění si vážím potlesku, kytičky.“

Paní Veronika mi ještě prozradila, že letos v zimě si špatně spočítala roky a chtěla slavit své významné narozeniny. Pozvala kamarády a ti se hodně divili... Nu nevádí, za rok se sejdou znovu u toho opravdového jubilea a my přijdeme přát také...

Pavla Pešatová

**Veronika Forejtová a Jan Filip
ve hře Šumař na střeše (1995)**

Bořek Šípek je navenek tichý. A uvnitř?

Mimořádnou událost zažili klienti a návštěvníci Sanatorií Klimkovice. Milovníci umění si tam mohli pořídit originální kousky z tvorby světově uznávaného designéra a výtvarníka Bořka Šípka za neobvykle nízké ceny.

Na výstavě, spojené s aukcí, byly tři desítky vesměs skleněných uměleckých objektů. Představovaly nejen průřez celou Šípkovou starší tvorbou, ale i jednotlivá díla z kolekce chystané pro letošní rok. Její prezentace proběhne v Miláně. K vidění byly i některé prototypy navržené pro světové designové firmy jako Driade, Skitsch, Swarovski či Sevres. Unikátem zde byla dva metry vysoká váza, vytvořená pro návrháře značky Chanel Karla Lagerfelda. Ve stejném designu existuje pouze sedmnáct kusů. Výstavu doplnily přípravné Šípkovy skicy a také cyklus velkoformátových reportážních fotografií Jana Williama Drnka, které pořídil v loňském roce ve sklárně při výrobě skleněných didgeridoo pro výstavu v New Yorku.

Bořek Šípek je kosmopolitní umělec, který po emigraci v roce 1968 působil v Německu, kde vystudoval architekturu a filozofii. Pak přesídlil do Nizozemska. Jeho díla jsou součástí stálých sbírek v galeriích v Paříži, Londýně, Amsterdamu, New Yorku, Soulu, Tokiu a dalších městech. Jako jediný výtvarník mohl po Josipu Plečnikovi zasáhnout do architektonické a výtvarné podoby interiéru Pražského hradu, kde zastával čestnou funkci hlavního architekta. Je držitelem několika prestižních ocenění - například v roce 1983 získal německou Cenu za architekturu, v roce 1991 titul Rytíř umění a literatury Francouzské republiky a v roce 1993 Cenu za užité umění a architekturu prince Bernharda. Sám o sobě říká, že je anarchista a ateista. Navenek tichý, uvnitř rebel, filozof, architekt, designér a restaurátor, který si našel chvíli i na rozhovor pro náš magazín SeniorTip.

Mučíte se při hledání inspirací?

„Tak to u mě nefunguje. Nedělám umění, takže to mám snazší. Mé věci mají praktický účel, jsou k užítku. Asi bych se zbláznil, kdybych měl stát před prázdným plátnem a hledat inspiraci, jak a proč něco namalovat. Ano, tvořím na základě emocí, ale racionálně, protože se jedná o věci, předměty nebo domy, ne o čisté umění. Umělci to mají mnohem těžší. Architekti a designéři se umění dotýkají, ale nejsou umělci.“

Pak se ovšem nabízí otázka: když vaše tvorba není umění, proč ji obdivují lidé na celém světě?

„Za prvé v ní nejsou politické názory, což v umění bývá velmi často. A za druhé, v mé tvorbě je můj životní názor - to je to, co si lidé cení. To je to, co odděluje úspěšné a novátorské typy tvůrců od těch, kteří jen kopírují. Když tvoříte a chcete být nový, jdete na trh s celým svým viděním světa, nejen s nějakou skleničkou nebo domem. Lidé musí chtít váš svět.“

Osobností, kterou jste oslovil svým viděním světa, je Václav Havel. Jak a čím vaše setkání začalo?

„Nebylo to tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. On mě objevil, když já žil ještě v cizině. Dlouho si zvykal na moje životní názory. Mým nápadům říkal šípkoviny. Jenže V. Havel je velmi avantgardní, tvořivý a otevřený vůči novým věcem. Proto jsme se nakonec stali přáteli. Ale fakt, že jsem pracoval pro V. Havla, mi paradoxně nejvíce pomáhá na mezinárodní scéně. Doma je to občas i zátěž, zabarvená politikou.“

To je daň za úspěch, který se u nás moc neodpouští a že jste drahý, to už vůbec ne...

„Ale já nejsem tak drahý, jak se o mně občas šíří. Jako architekt mám ceny standardní, nejsem výjimečný. A jako designér? Mé věci stojí hodně jen tehdy, když jde o volnou tvorbu, nebo o speciální zakázku. Něco vám řeknu. Před lety jsem udělal pro Američany třicet židlí po čtyřech tisících dolarech za kus. Speciální věc. A nedávno se jedna židle vydražila v Sotheby's za osmdesát tisíc dolarů. Takže na mých starých věcech vydělávají jiní víc než já na nových.“

Je to tak, že s náročnější cenou jsou k vám i zákazníci náročnější?

„Nepochybně. Chtějí mimo jiné určitou komunikaci o zakázce. Jednou se mi stalo i to, že jsem letěl do Japonska, na letišti se dvě hodiny bavil se zadavatelem a pak zase letěl zpátky. U tak osobních věcí, které si lidé nechávají u mě dělat, chtějí také osobní vztah. A já jim ho dávám. Proto jsem stále na cestách.“

Vlastníte v Praze thajskou restauraci Arzenal. Proč jste v podnikání zaměřil do tak odlišných vod od architektury a designu?

„Ty vody nejsou až tak odlišné. Dobrý kuchař je bez nadsázky estét a znalec chutí, jeho jídlo je umělecký výtvor. Kromě toho, thajskou kuchyni miluji, je ostrá, ale nezabíjí ostatní chuť. A samotní Thajci jsou úžasní a příjemní lidé. Nehádají se. I když mají spor, tak se smějí. Jsou ochotní, přívětiví a to mám rád.“

Vraťme se z Asie do Sanatorií Klimkovice. Co byste řekl na jejich adresu?

„O těchto sanatoriích například vím, že jsou to jediné české lázně, které léčí pohybově těžce postižené děti velmi účinnou jodobromovou solankou. Podařilo se v nich dětskou léčebnu pohybových potíží zachovat, přestože mnohé další je zavírají kvůli ekonomicky nevýhodnému provozu. I proto si tyto lázně zaslouží naši pozornost. Když k ní přispěju svojí tvorbou, mám pocit, že je užitečná nejen svou estetičností či uměleckou hodnotou.“

(di)

Historický kalendář Ostravska

Duben - červen

8. dubna 1911 přinesl český tisk zprávu, že němečtí měšťáci ovládající ostravskou radnici nehájí zájem všeobecný, ale jen své a svých úzkých přátel kapsy. Koncese na osvětlování města plynem, dodávky elektřiny i provozování místní dráhy totiž zadali soukromým akciovým společnostem, ač věděli, že by obec z oněch podniků měla velký zdroj příjmů, kdyby je řídila jako obecní podniky. „Výsada udělena kapitalistům a mnozí z obecních tatíků se při tom dobře přiživili a do dneška jako správní radové těchto podniků cpou ročně těžké tisíce do svých kapes.“

16. dubna 1961 byl veřejnosti předán Dům kultury pracujících Vítkovic (dnes Dům kultury města Ostravy, a. s.), ve své době největší zařízení svého druhu v republice s celkovou zastavěnou plochou 13 200 m². Projekt z ateliéru akad. architekta Jaroslava Fragnera počítal se společenským sálem pro 1 150 návštěvníků, divadlem s 620 sedadly, kinem s kapacitou 450 osob, hudebním sálem, přednáškovou síní, knihovnou, restaurací, kavárnou, 62 klubovnými místnostmi aj. Exteriér a interiér stavby, se kterou bylo započato již v roce 1956, ozdobila celá řada uměleckých děl. V okolí budovy to byla bronzová sousoší Divčí tajemství, Mladý život a Mladí akad. sochaře Stanislava Hanzíka, nad hlavním vchodem šest velkých soch akad. sochařů Vlastimila Večeří a Jiřího Myšáka, nazvaných - Hudba, Sochařství, Sport, Práce s dětmi, Zlepšovatel a Chemie. Interiér divadla ozdobily skleněné mozaiky akad. malíře Vladimíra Sychry, štukové reliéfy akad. sochaře Vladislava Martínka a opona akad. malíře a sochaře Arnošta Paderlíka. V prostorách před společenským sálem byly umístěny bronzové reliéfy Hornictví, Hutnictví a Zemědělství z autorské dílny akad. sochaře Vjačeslava Jirmanova a velký obraz Nová Ostrava akad. malíře Vladimíra Kristina. Reliéf nad portálem společenského sálu vytvořil akad. sochař Otakar Petroš a aplikovaný závěs akad. sochař Alois Fišárek. V roce 1992 došlo k podstatné změně vlastnických vztahů. Vznikla akciová společnost Dům kultury Vítkovice a v dalších dvou letech proběhla rozsáhlá rekonstrukce budovy.

Pohled na rozestavěný Dům kultury pracujících Vítkovic, rok 1958

22. dubna 1511 vyhořelo město Fryštát. Hned poté těšínský kníže Kazimír osvobodil Fryštátské od všech platů na 10 let, řemeslníky na 5 let, daroval jim šenk vína a povolil každý pátek rybolov v řece Olši. Zároveň slíbil, že jim za úředníky bude dávat dobré lidi.

24. dubna 1811 se v Sciegly (Polsko) narodil malíř a grafik, majitel litografické dílny Ernst Wilhelm Knippel. Na Ostravsko přišel poprvé v roce 1847. Přijal pohostinství Rothschildů na jejich zámku v Šilheřovicích a vytvořil pro ně barevné litografie zámku a vesnice Šilheřovic, pohled na Hlučín, pohled z Landeku. V sezonách 1847-1851 působil v Moravské Ostravě a ve Vítkovicích a vytvořil další ručně kolorované litografie. Ty jsou dnes ceněny nejen pro svou uměleckou hodnotu, ale i jako cenný historický pramen.

Pohled na Moravskou Ostravu z Landeku, litografie E. W. Knippela kolem roku 1850

13. května 1961 v Ostravě zemřel Adolf Eliášek, přednosta finančního referátu statutárního města Ostravy a ústřední rady městských úřadů. Jako člen Spolku národního divadla moravskoslezského působil ve funkci spolkového pokladníka a divadelního intendanty. Zasloužil se o rychlou, účelnou a ekonomickou přestavbu Národního domu (dnes Divadlo J. Myrona) pro české divadlo.

16. května 1911 se v Praze narodila herečka Marie Vášová (zemřela 6. srpna 1984 v Praze). V letech 1935-1940 získala angažmá v činohře ND moravskoslezského v Moravské Ostravě, což byla příležitost k jejímu rychlému růstu. Z Ostravy odešla do pražského Národního divadla, prosadila se ve filmu a později také v televizi. V normalizačních letech upadla do nemilosti a byla obsazována jen sporadicky.

24. května 1911 byl kraj postižen katastrofou. Všechny řeky kraje vystoupily z břehů, Ostravice způsobila zkázu na obou březích, nejvíce v Kunčickách, Vratimově, Paskově. Odra utvořila při soutoku s Ostravicí malé moře. V Přívoze zahynuli ve vlnách tři lidé, když se s nimi převrhl vůz tažený koňmi. Místní tisk psal, že „Páni přívozští hasiči sice dobře bubnují, ale vody se bojí jako čert kříže. Přívozká obec by měla nechat vycvičit mladé, silné, k práci způsobivé hasiče. Ale přívozké zastupitelstvo dosud ani prstem nehnulo. Inu mají teď plné ruce práce s volbami. Až bude po nich, zase se řekne, teď sobě po té těžké práci odpočinem.“

13. června 1911 se konaly volby do vídeňské říšské rady. V Mor. Ostravě zvítězil sociální demokrat Jan Prokeš. Z českých politických stran získala agrární strana 38 mandátů a sociální demokraté 26 mandátů. Psalo se o volebních podvodech ve Vítkovicích, neboť dělníci v železárnách byli seskupeni dle jednotlivých závodních oddělení a pod dozorem mistrů voděni k volbě. Po ní šli do agitačních místností, kde mohli jíst a pít dle libosti. Nejveseleji prý bylo v ostravském Německém domě. Tam se vypila celá várka piva a na guláš bylo poraženo několik volů.

KALENDÁRIUM

13.června 1961 v Hrabyni (okr. Opava) zemřel národohospodář, národně demokratický politik Karel Engliš (narodil se 17. 3. 1880 v Hrabyni). Jako významný odborník v oboru hospodářské a finanční politiky vykonával funkci ministra financí v šesti čs. vládách. V letech 1934-1939 byl guvernérem Národní banky československé a od roku 1939 profesorem Právnické fakulty Univerzity Karlovy a jejím posledním voleným rektorem. Po vzniku republiky patřil vedle A. Rašína k nejvýznamnějším tvůrcům finanční politiky státu. Do finanční a měnové historie vstoupil jako obhájce stabilizace měny, prosadil také radikální reformu státního rozpočtu a tím i nápravu celého daňového systému. V roce 1952 byl vypovězen z Prahy, byl mu odňat služební důchod a měl vykázáno bydlení na samotě u Kadaně. Zanechal po sobě i obsáhlé vědecké dílo.

13.června 1886 došlo k požáru veřejných prostor cestovní kanceláře ostravského Čedoku ve středu města na dnešní Nádražní ulici č. 9 (dodávka tu měla prodejnu společnost DatArt). Požár byl založen žhářem a velmi rychle se rozšířil na celý prostor. Zasahujícím hasičům se podařilo zabránit rozšíření na obytnou část domu a pomocí výškové techniky evakovali všechny obyvatele bytů nad Čedokem. Škoda byla vyčíslena na 1,5 mil. korun, naštěstí nebyl nikdo usmrcen ani zraněn.

15.června 1961 začala betonáž přehrady na Morávce, když pracovníci Ingstavu Brno uložili do prvního bloku základů spodních výpustí přehrady první kubíky betonu. Přehrada byla dokončena v roce 1964 a jejím hlavním účelem je zásobování Havířova pitnou vodou a ochrana před velkými vodami. Přehrada má zemní sypanou hráz (nedávno byla dokončena její oprava) 44,5 m vysokou a 396 m dlouhou. Vodní plocha měří 79,4 ha, maximální hloubka je 37 m.

17.června 1911 Správní soudní dvůr ve Vídni zahájil jednání ve věci odnětí práva veřejnosti městské nemocnice na Fifejdách. Stalo se tak na návrh představenstva města, které když zemské orgány odmítly převzít nemocnici do své správy a nést náklady na její provoz, se rozhodly požádat nadřízené orgány, aby byla nemocnice přeměněna na soukromou pouze pro domácí domovské příslušníky. Správní soudní dvůr žádost města Moravské Ostravy jako neopodstatněnou zamítl. Záležitost kolem odnětí práva veřejnosti městské nemocnici vyvolala dosti velký rozruch také v okolních městech a vsích. Zřejmě urychlila rozhodnutí o výstavbě společné infekční nemocnice pro obce Zábřeh nad Odrou a Vítkovice v Zábřehu nad Odrou v roce 1912. Je zcela pravděpodobné, že i město Přívoz se v roce 1913 rozhodlo pro výstavbu nové nemocnice v souvislosti s nedostatečnou kapacitou vlastní nemocnice a z obavy o případné zbavení práva veřejnosti nemocnice v Moravské Ostravě.

26.června 1911 se v Moravské Ostravě a v Orlové konaly tábory lidu za mzdové a sociální požadavky.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

PŘEDSTAVUJEME

Podané ruce, o.s. - Projekt OsA

Občanské sdružení bylo založeno v roce 2001 za účelem poskytování služby osobní asistence. Služba je poskytována v rámci Statutárního města Ostravy a jeho okolí. Je poskytována lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu vysokého věku, chronického onemocnění nebo zdravotního handicapu a nejsou schopni samostatného života bez pomoci jiné osoby. Osobní asistence je terénní sociální služba, která je poskytována všude tam, kde ji klient potřebuje a vyžaduje. Převážně je zajišťována v přirozeném domácím prostředí klienta. Doprovázíme naše klienty také k lékaři, do školy, do zaměstnání, na úřady, za kulturou a sportem nebo na procházky.

Podané ruce®

Klientům pomáháme s péčí o jejich vlastní osobu, při osobní hygieně, se zajištěním a podáním stravy, se zajištěním chodu domácnosti, apod. V některých případech zajišťujeme také asistenci žákům přímo ve výuce či zaměstnancům v zaměstnání. Službu poskytujeme také ve zdravotnickém zařízení (po předchozí dohodě s tímto zařízením). Dle potřeb klienta mu nabízíme i zajištění dopravy naším automobilem.

Prostřednictvím naší služby pomáháme klientům udržet jejich stávající zdravotní stav, případně ho i zlepšit. Pomocí aktivizace (nácvikem běžných samoobslužných dovedností) rozvíjíme jejich jemnou motoriku. Z osobní asistence mají také užitek i rodinní příslušníci, kteří mají naše klienty ve spolupěči. V době přítomnosti osobní asistentky/asistenta si mohou na chvíli odpočinout, aby nabrali nové síly, nebo je jim umožněno vrátit se do pracovního života a vykonávat své zaměstnání, apod. V době přítomnosti osobní asistentky mají jistotu, že je o jejich dítě/maminku/tatínka/manželku/manžela babičku/dědečka dobře postaráno.

Osobní asistenci poskytujeme klientům bez rozdílu věku, handicapu, zdravotní diagnózy na základě písemné smlouvy až 24 hodin denně, 7 dní v týdnu včetně víkendů a svátků. Skutečný rozsah služby závisí plně na potřebách klienta.

Vedoucí zástupci naší organizace dojíždějí za klienty přímo do místa jejich bydliště z důvodu sociálního šetření, podpisu smlouvy, tvorby či úpravy individuálního plánu, apod.

Bližší informace o námi poskytované službě můžete získat na tel. č. **777 011 934** nebo **595 693 628**, na **www.podaneruce.eu** - v sekci osobní asistence nebo v kanceláři organizace, kterou najdete v budově **Vyšší odborné zdravotní školy v Ostravě Mariánských Horách, na ul. 1. máje 11. Úřední hodiny kanceláře:** pondělí a středa 8:00 - 15:30 hod., pátek 8:00 - 11:30 hod. Schůzku si lze domluvit telefonicky i mimo uvedené úřední hodiny.

Rádi bychom poděkovali za finanční podporu také donátorům/sponzorům - Statutárnímu městu Ostrava, Nadaci OKD, Městu Vratimov i Městskému obvodu Ostrava-Jih. Naše práce je pro klienty určitě užitečná, protože díky ní mohou zůstat co nejdéle v domácím prostředí, a přináší jim spokojený rodinný život. Pokud víte ve svém okolí o někom, kdo by osobní asistenci potřeboval, informujte ho prosím o této možnosti.

Věříme, že dobře odvedená práce a spokojenost klientů mluví za nás!

Ilona Brzáková

Evropská hlavní města kultury 2011

Titul "Evropské město kultury" se každý rok uděluje vybranému městu na základě Rady ministrů kultury Evropské unie v Bruselu. Tento titul se uděluje s cílem podpory evropské kulturní spolupráce, jak při vyznávání společných kulturních hodnot, tak při ochraně a rozvoji kulturních bohatství jednotlivých států. Titul je jedním ze způsobů, jak přilákat návštěvníky na širokou nabídku kulturních a společenských akcí, které se v městech organizují. Kromě přílivu turistů a investic je udělení titulu jedním ze způsobů jak zvýšit povědomí o daných městech u lidí v celé EU. Projekt byl zahájen v roce 1985, aby přispěl ke sblížení obyvatel Evropy. Každé vybrané město připravuje program kulturních akcí, při nichž představuje své historické a kulturní dědictví.

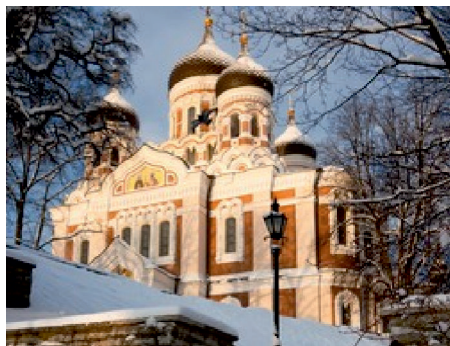
V roce 2011 nese titul Evropské město kultury hlavní město Estonska **Tallinn** a finský přístav **Turku**. Obě města se připravují na zvýšený příliv turistů. Tallinn a Turku plánují během roku i řadu společných projektů, které by měly zdůraznit jejich zeměpisnou blízkost a etnickou příbuznost. Obě města chtějí také upozornit na znečištění Baltského moře.

Tallinn

Zahajovací ceremoniál v Tallinnu se odehrál hned první den roku 2011 obrovským ohňostrojem a zúčastnilo se ho 15 tisíc lidí. Hlavní téma tallinnského kulturního roku se nese v duchu vyprávění příběhů. Název *Příběhy z mořského pobřeží* (*Stories of the Seashore*) evokuje polohu města na břehu moře, což představuje také vysvětlení pro jeho kulturní rozmanitost, kontakty a konflikty v minulosti, které utvářely jeho dnešní identitu. Tallinn slibuje svým návštěvníkům, že nejlepší příběhy roku 2011 se budou vyprávět právě v tomto estonském městě. Titul hlavní město kultury je velkou příležitostí pro celé Estonsko.

Současné jméno Tallinnu je poprvé doloženo až v r. 1536 v podobě Talyna. Většinou se vykládá jako zkrácenina z „taani linn“, tedy „dánský hrad“ či „dánské město“.

Archeologické nálezy z 10.-12. st. dokládají, že město již tehdy bylo významným přístavem a obchodním centrem. Nejstarší historická zmínka o Tallinnu je z r. 1154, kdy je popisováno místo jako - kamenný hrad na vrchu Toompea a „dolní město“ - tržové sídliště pod hradem, kde již ve 13. století stály mimo jiné i křesťanské kostely.

Chrám Alexandra Něvského

Roku 1285 se město stává členem Hansy (svazek německých obchodních měst, která provozovala dálkový obchod. Založena byla ve 12. stol. a existovala až do 17. stol.). Během svých hansovních let prožívá Tallinn největší rozkvět. Většina dnes ceněných památek tallinnského Starého Města pochází právě z této doby.

Během staletí o ovládnutí území usilovalo Rusko, Švédsko, Dánsko i Polsko. Švédsko-polská válka o Pobaltí (r.1600), oslabila Tallinn vlnou hladomoru a morové epidemie. Následně pak úpadkem Hansy zaznamenává město postupnou proměnu - z metropole severu se mění na provinční centrum švédské správy. Švédové se zasadili o rozvoj vzdělanosti a v r. 1631 zakládají ve městě první gymnázium a r. 1635 tiskárnu, která začala tisknout knihy také v estonštině.

V době Severní války (r. 1700) se nadvládu nad územím snažilo získat Rusko. Po zahájení ruského útoku na Tallinn a vypálení části města se roku 1710 tallinnská radnice vzdala Rusům. Válka spolu s morovou epidemií způsobila úbytek obyvatelstva na pouhou desetinu před válkou. Ruské období se na tváři města podepsalo několika zajímavými barokními stavbami, z nichž známý je především carský palác. Ruská nadvláda skončila vyhlášením Estonské samostatnosti roku 1918 a Tallinn byl vyhlášen hlavním městem Estonské republiky.

Následné válečné události a bída vedly opět ke snížení počtu obyvatel Tallinnu. Po r. 1920 město zaznamenává růst, rozšiřovala se zástavba a k městu se připojily některé dříve samostatné obce. V roce 1941 začíná sovětská okupace Estonska, následně pak obsazení hitlerovským Německem. Roku 1944 dochází k návratu sovětské moci. V době 2. světové války naštěstí nedošlo k přílišnému poškození města a jeho památek. 23. září 1944 se Tallinn stal opět hlavním městem Estonské sovětské socialistické republiky.

Začala masová výstavba panelových sídlišť a řízené přistěhovávaní ruskojazyčného obyvatelstva z jiných oblastí Sovětského svazu. Z necelých 130 tisíc na konci války vzrostl počet obyvatel a v roce 1976 čítal 408 tisíc, z čehož více jak polovinu tvořili Rusové.

Výraznou změnu v životě města znamenala estonská nezávislost, vyhlášena roku 1991. Tallinn se stal opět hlavním městem Estonské republiky. Odchodem ruskojazyčného obyvatelstva došlo k úbytku obyvatel. V roce 2004 bylo národnostní složení obyvatelstva v Tallinnu 53,7 % Estonců a 36,5% Rusů. Mnoho památek se dočkalo rozsáhlé rekonstrukce. V okrajových částech města vyrostly administrativní výškové budovy, ale také začaly vznikat čtvrti rodinných domků i luxusních rezidencí.

Moderní Tallinn

Tallinn patří k turisticky nejnavštěvovanějším evropským městům. Hlavním turistickým cílem je Staré Město (Vanalinn) s hradním vrchem Toompea. Toto historické jádro města bylo v roce 1997 zapsáno na listinu světového dědictví UNESCO. Většina staveb Starého Města si zachovala svůj vzhled ze 13.-17. stol. Zachováno je i městské opevnění s věžemi a branami.

Ze sakrálních staveb Starého Města jmenujme gotický kostel sv. Mikuláše z 13.stol., kostel sv. Ducha se štíhlou věží ze 14. stol., vybavený pozdně gotickým dřevěným oltářem od Bernta Notkeho, kostel sv. Olafa ze 13. stol. jehož gotická věž (159 m) byla svého času jednou z nejvyšších staveb v Evropě i na světě. V důsledku několika požárů a následných úprav se postupně snížila na dnešních 123 m. Zajímavé jsou budovy dominikánského kláštera sv. Kateřiny ze 13. stol. a cisterciácký kostel sv. Michala ze 13.stol. přestavěný v roce 1716 na pravoslavný kostel.

Z dob sovětské éry jsou památkově nejceněnější gotická radnice s věží a vyřezávanými ozdobnými lavicemi, gotický dům Velké gildy s dvojložným sálem s křížovou klenbou, dům Gildy sv. Olafa, renesanční dům Bratrstva černo-hlavých. Tallinn se také pyšní nejdéle fungující lékárnou v Evropě, lékárnou, která je v provozu již od roku 1415.

Hradní vrch Toompea (estonsky Chrámová hlava) žil po staletí vlastním životem jako samostatně spravované sídlo, na „dolním městě“ Tallinnu nezávislé. Jádrem hradního vrchu je Malý hrad, v němž sídlí estonský parlament. Na jeho věži se v současnosti denně vztýčuje estonská vlajka. Srdcem hradního vrchu je gotická katedrála Panny Marie z 12.stol. kdy se na tomto místě nacházel původně dřevěný kostel, který byl později nahrazen kamenným. Do dnešní podoby byl chrám přestavěn v 15. stol. Na okraji hradního vrchu se tyčí pravoslavný chrám Alexandra Něvského, postavený na přelomu 19. a 20. stol. jako symbol ruské moci nad mocenským centrem země.

Dalším turistickým cílem Tallinnu je Kadriorg, kde se nachází zámek z roku 1718 (letní rezidence Petra Velikého), dnes je v něm muzeum umění. V Kadriorgu se také nachází pomník ruských námořníků, kteří utonuli v roce 1893 s válečnou lodí Rusalka. ▼

Estonská metropole Tallinn je upravená, přívětivá a otevřená návštěvníkům z celého světa. Její bohatá historie láká stále více a více turistů. Lze ji zařadit k nejnavštěvovaným místům Evropy. (ju)

Slavnostní promoce studentů Univerzity třetího věku

Ekonomická fakulta VŠB-TUO pořádala v Nové Aule v Ostravě-Porubě slavnostní promoci studentů Univerzity třetího věku. Osvědčení o úspěšném absolvování studia obdrželo z rukou děkanky fakulty Dany Dluhošové celkem 77 studentů, kteří úspěšně zakončili šest semestrů Univerzity třetího věku.

Jak uvedla Marcela Palochová, koordinátorka seniorského studia na Ekonomické fakultě VŠB-TUO, zájem o tento druh vzdělávání je poměrně velký. V prvním ročníku nyní studuje 119 posluchačů, ve druhém 103 a třetí ročník 29. dubna 2011 zakončilo slavnostní promoci 77 seniorů. „Těší nás, že mnozí absolventi Univerzity třetího věku chtějí dále ve studiu pokračovat,“ zdůraznila Marcela Palochová. „Jsou rádi, že si takto rozšiřují vědomosti a obohacují své společenské kontakty. Proto jim vycházíme vstříc a připravujeme nabídku postuniverzitních přednášek na témata, které v rámci šesti semestrů vzdělávání pro seniory nebyla nebo se jich lektori dotkli jen okrajově. Za čtyři léta naší spolupráce v rámci Univerzity třetího věku jsme získali hodně zkušeností, které se snažíme zúročit pro zkvalitnění spolupráce se seniory. Přednášky se

konají v moderních ozvučených aulách, jež jsou vybaveny nejmodernějšími technologiemi. Výuka na počítačích probíhá ve špičkově vybavených učebnách,“ dodala Marcela Palochová, která v současné době již eviduje více než čtyři desítky zájemců o přijetí do prvního ročníku tříletého studia.

Další ročník studia bude zahájen v září 2011 a jeho součástí jsou předměty Ekonomie, Právo, Evropská unie, Psychologie, Zdravověda a Výuka na PC. Veškeré informace o studiu mohou senioři získat na www.ekf.vsb.cz - v sekci Univerzita třetího věku.

(MTA)

Branou ostravské zoo prošel 100 000. návštěvník

Dne 10. května 2011 odpoledne uvítala ostravská zoologická zahrada svého 100 000. návštěvníka. Stala se jím malá Julianka Bitto z Moravské Ostravy, která do zoo přišla se svými rodiči. Rodina obdržela pamětní list a tašku s dárkovými předměty zoo.

V porovnání s loňským rokem je číslo návštěvnosti pro nadcházející sezónu velmi pozitivní, protože v roce 2010 přišel 100 000. návštěvník až začátkem června. Pokud se bude zvýšené přízně návštěvníků ostravská zoo těšit i nadále, může se letos dočkat rekordní návštěvnosti. Lidé se v ostravské zoo mohou těšit na řadu nově otevřených expozic, stovky nových druhů zvířat a desítky vzácných mláďat.

V průběhu roku pořádá zoo akce snad pro všechny věkové vrstvy. Díky oblibě u návštěvníků má většina z nich dnes již několikaletou tradici. Mezi oblíbené patří komentované krmení zvířat. Komentované krmení probíhá od 1. května 2011 již každý den.

Julianka Bitto z Moravské Ostravy s rodiči - 100 000. návštěvník Zoo Ostrava

Lidé litují, jak špatně využili času, který je už za nimi, ale to je nepřivede k tomu, aby lépe využili času, který jim k životu zbývá.

Jean de La Bruyère

Tai chi - cvičení pro tělo i duši aneb „Nikdy není pozdě!“

Tai chi, jistě jste někdy tento výraz zaslechli. Budete-li se o toto cvičení zajímat více, objeví se před vámi jiný pohled na váš svět. Tai chi je cvičení pro každého, kdo chce něco udělat pro své fyzické i duševní zdraví a pohodu. Tai chi nebo prostě „taj či“ je jedna z forem čínského bojového umění, které je oblíbené nejen jako účinná sebeobrana, ale především jako relaxační a zdravotní cvičení. Je založeno na kombinaci dechových a pohybových technik a harmonizuje mysl a tělo.

Cvičí se velmi pomalými pohyby, a v dobře provedeném cvičení mizí hranice mezi obranou a útokem, mezi tělem a myslí, mezi klidem a pohybem a cvičení dostává meditační podobu. Je vhodné pro všechny věkové kategorie a každý, i ten co teprve začíná, brzy pocítí jeho příznivé účinky ovlivňující fyzickou i psychickou stránku. Tai chi zvládne každý, kdo je schopen aspoň chůze. Věk, kondice, zvláštní schopnosti, předchozí dovednosti - nic z toho není důležité a nemá význam. Jediné, co potřebujete, je chuť cvičit. Cvičení Tai chi vás protáhne, uvolní, posílí fyzicky i psychicky, nevyžaduje žádné velké úsilí, a proto je vhodné i pro méně pohyblivé lidi.

Když jsem loni v létě s Tai chi začínala, nevěděla jsem příliš do čeho vlastně jdu, ale byla jsem odhodlaná se je naučit. Cvičení jsem postupně naprosto propadla, a tak jsem se rozhodla se s vámi o své dojmy podělit. Už na první pohled vypadá cvičení velmi nezvykle. Jsou to pomalé, klidné a plynulé pohyby. Cvičící má soustředěný výraz a jeho tělo provádí cviky, které tak trochu připomínají pohyb ve vodě. Jde o velmi přesné pohyby, které mají svou posloupnost a účel. Jejich zvládnutí a následné pravidelné cvičení pomohlo a pomáhá bezpočtu lidí.

V Ostravě se nabízí hodně možností, kde začít cvičit. Já jsem si náhodně jednu z nich vybrala a zdá se, že jsem měla šťastnou ruku. Aby mé povídání nebylo jednostranné, tak jsem na jednom víkendovém cvičení v příjemném prostředí Beskyd vyzpovídala také několik svých kolegů a požádala je, aby vyjádřili své pocity.

Položila jsem jim tyto otázky:

1. Jak (kde) jste se o Tai chi dozvěděli?
2. Proč jsem se dal(a) na Tai chi?
3. Co Vás osobně na Tai chi baví nejvíce?

Dana K.

1. O Tai chi jsem věděla už dříve. Zúčastnila jsem se Tai chi rozcviček v Itálii u moře, kde jsme mávali rukama ve vodě a chytali pomyslný míč. Měla jsem pocit, že je to jen "mávání" rukama. Byl to jakýsi pomalejší aerobic.
2. Hanka - kolegyně z práce, je velká propagátorka tohoto cvičení, neodolala jsem pozvání na seminář, abych do tajů Tai chi více vnikla. Motivovalo mě hlavně to, že se celkově potřebuji uklidnit a naučit se relaxovat.
3. Ještě nemohu mluvit o "bavení", protože sestavu se zatím učím. Velice pozitivní je to, že při cvičení je člověk závislý pouze na sobě a svých prožitcích. Může cvičit kdekoli, také v přírodě, což jsem na semináři velice ocenila.

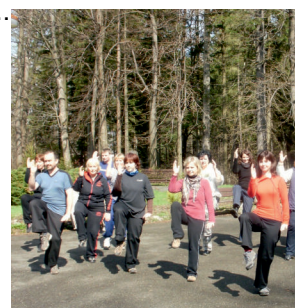

Luděk K.

1. Obecně povědomí o obsahu a náplni cvičení jsem měl. Školu jsem si vybíral pocitově pomocí internetových vyhledávačů. A vybral jsem dobře...

2. Chtěl jsem provést zásadní změny dosavadních životních návyků a pravidelné cvičení tohoto typu se mi zdálo ideální. Měl jsem ze sedavého zaměstnání a celkového nedostatku pohybu, již značné problémy s páteří. Těchto potíží jsem se zbavil již po půl roce cvičení...

3. Dokonale propracovaná metodika cvičení, u které se rozhybe opravdu každý sval, spojení cvičení s celkovým filosofickým náhledem na svět, bojová stránka cvičení. Ze cvičení si kromě patřičného potýrání těla zvláště cením zlepšení motoriky, koordinace a celkové hybnosti těla. Cvičení pak provázejí pro mě donedávna naprosto netušené "energetické" zážitky. Zcela zvláštní kategorií je pak cvičení se zbraní - přímým mečem, které je zcela jiným zážitkem než běžné formy.

Danuše P.

1. O Tai chi jsem se dozvěděla z letáčku ve schránce.
2. Líbí se mi jeho bojový nádech a hlavně jsem chtěla vzhledem k věku pravidelně cvičit a udržovat si kondici, což se mi daří a cvičení prospívá i mému zdraví. Cítím se stále fit, jak fyzicky, tak i duševně. Tai chi mě naplňuje energií a dodává mi sílu. Doporučuji všem věkovým kategoriím mužů i žen.
3. Jeho bojový duch a po cvičení vznášející se pocit.

Jana K.

1. O Tai chi jsem se dozvěděla na Slavnosti bojových umění kde vystupoval můj syn (kung-fu). Byla to přehlídka různých bojových stylů a mezi tím byla i ukázka Tai chi.
2. Po zhlédnutí ukázky na zmiňovaných slavnostech, kde se halou šířila příjemná atmosféra - už v tuto dobu jsem věděla, že se Tai chi chci naučit.
3. Cítím, že při cvičení se úplně uvolním jak psychicky tak i fyzicky.

Myslím, že odpovědi hovoří za vše. Teď už patří jen poděkovat skvělým cvičitelům a průvodcům do světa Tai chi panu Vasilenkovi a paní Riplové.

Ludmila Holubová

ABENA®

Abri-Flex

...vrátí Vám pocit svobody!

**Výhodná
cena!**

**navlékací prodyšné
plenkové kalhotky**

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

www.abena.cz

www.abenashop.cz

NOVINKA

Nové značení obalů u následujících produktů:

- plenkové kalhotky Abri Form Air Plus
- vložné pleny Abri San Air Plus
- navlékací plenkové kalhotky Abri Flex

ABENA®

Air Plus = Premium

ABRI•FORM
Premium

ABRI•SAN
Premium

ABRI•FLEX
Premium

Počet kusů v balení a cena se nemění.

www.abena.cz | www.abenashop.cz

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě, mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházet-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení, radost byly odevzdány jiným. V rubrice „Váš příběh“ se snažíme této ztrátě zabránit.

Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na obálky, označené heslem „Váš příběh“. Do jednoho „příběhu“ se teď s námi přeneste...

Účes pro zvlášť slavnostní příležitost

Příběh z literární soutěže Kořeny na téma - Dětství

Každý tvor má celou řadu přirozených nepřátel. Má je i člověk. Měl jsem je tedy i já. Nemám rád holiče! Nebyly mně ani tři roky, když jeden z cechu holičského, opřen o futra svého kvelbu, oslovil moji matku: „Milostivá, tak kdypak k nám zavítáte s vaší dceruškou?“

Je pravděpodobné, že z jeho strany šlo jen o jemně laděný živnostnický pokus o nového zákazníka. Jisté však je, že právě tuto poznámku jsem považoval za nevhodnou a možná to byla právě ona co způsobila moji podezřívavost k profesi tak bohubilbé, jakou řemeslo holič-kadeřník bezpochyby je. Dnes dokonce nemohu ani přísahat, padla-li, či nikoliv. Právě tak si nepamatuji, co jsem tenkrát tomu "núžkomilovi" odpověděl. Pravděpodobně asi nic, jen - jakoby náhodou, jsem upustil z rukou litrovou konvičku s mlékem. Konvička dopadla na chodník, mléko na jeho kalhoty, takže můj nový známý vypadal, jako by právě nešťastně vykonal malou potřebu. „Ty seš ale sígr,“ přehodnotil naše vztahy mydlinka a já pocítil, poprvé v tak útlém věku, nepříteli. Mé nepřítelství jsem však nevztáhl bohužel jen k této osobě, ale k celému řemeslu, cechu, kartelu..., vlastně ke všemu, co mělo na sobě bílý plášť.

Nicméně o pár dnů později moje matka definitivně rozhodla a já musel do toho kvelbu vstoupit. Holič se ve skutečnosti jmenoval Břežanski Petr. Víím to, protože to měl napsáno na dveřích a později jsem si to mohl přečíst. Svoji živnost provozoval v kuchyni se starou kredencí, třemi, čtyřmi rozvrzanými židlemi a věšákem. V šuplících orvané kredence měl vercajk, mašinku na ruku, pár svíček a pytlík ovocných bonbónů. Pan mistr vytočil klavírní sesli až do nejvyšší polohy, přehodil přese mne obrovský bílý ručník a ovázal mi ho okolo krčku. Tu jsem si povšimnul, kterak mé celé tělíčko zmizelo pod plachetkou, takže jsem začal fňukat ještě dřív, než prohrábl můj neandrtálský účes. Holič však nedbal mých nářků a dal se do díla. Prohrábl moji kšticí kostěným hřebenem s takovým nasazením, že v okamžení jej připravil o několik zubů. To už jsem ale řval, jakoby mi pod plachetkou tajně prováděl lumbálku páteře, neboť v hřebenu uvízlo i několik mých jemných vlásků. Pan Břežanski sprážil moji matku pohledem. Už jí také vůbec neříkal milostpaní, ale jenom panímámo a dodal: „Co mám s tím klukem dělat?“

Maminka tenkrát zřejmě nepochopila podstatu otázky, neboť pravila, že ostříhat. „Kdyby kluk potřeboval vyfotit, tak bych s ním šla jinam, že?“ Zato mně trochu povyroستlo sebevědomí, neboť mne už alespoň uznal klukem. Zato mě trochu povyroستlo sebevědomí, neboť mě už alespoň uznal klukem. Holič se dal do díla. S gustem. Vlasy, které mi tenkrát mohl závidět kterýkoliv bitník, padaly a padaly a podlaha se pod mou beztělnatou hlavou pokrývala pokrývkou mou.

„Ták, a ještě kotletky,“ přisadil si hyzdič nevíňátek, „vzadu to trochu vybereme, neníliž pravda, panímámo.“ No, vybral mě do půl hlavy. „Krček zaholíme, že ano,“ mlel, jakoby byla sobota. Ale ona sobota nebyla, protože sobotu jsem měl za docela hezký den. To už ale holič vytáhl břitvu a začal jí přejíždět po dlouhém koženém řemenu zavěšeném na rezatém hřebíku na rohu kredence, naskočila mi husí kůže. Snad ještě více byl překvapen holič, když mě počal zbavovat posledních chloupků z krku. Netrénovaná pokožka, nyní navíc zjitřená husinou, se mi počala zbarvovat krví. Ale holič si věděl rady i v této zkrvavené situaci. Zatímco jednou rukou mi holil hlavu, snad až do půl temene, druhou ji ledkoval.

Když už byl se svou prací spokojen a já nakonec už ani nekrvácel, vystrachal ze šuplíku sáček s bonbóny a jedno z cukrůl mi vepal do úst. Snad abych už neřval. Sotva jsem ucítil sladkou slinu, na chvíli jsem opravdu zmlkl. Tu chvíli využil dokonale a malou metličkou mi šikovně zasunul zbylé vlásky za košili. Tímto aktem bylo dílo tedy zdárně dokonáno. Poprvé doma jsem se uviděl ve velkém zrcadle zasazeném do tmavého ořechu. Ze zrcadla na mne civěl jakýsi chudáček - blbeček prošlý tornádem. Pozdravil jsem ho, abych v příštím okamžiku po něm hodil kramflekem. Ale řekněte, kolikrát i vám zrcadlo zalže. A lhalo mě od té doby vždycky a každý měsíc. Tak často mě ten chlapeček - blbeček chodil navštěvovat. Zvláštní bylo na tom to, že se objevoval vždycky, když jsem toho vylepance potřeboval nejméně. Většinou pak tehdy, když mým životem defilovaly významné události jako bývají Vánoce, narozeniny, fotograf nebo houslový koncert. Snad proto mému albu vévodí vždy chlapeček - blbeček a ne já. Snad proto nemám holiče rád.

Pan Břežanski s bonbóny a koncesí nestříhal dlouho. O koncesi ho připravil bolševik, tak k čemu bonbóny. Jednou ho našli v jeho světničce, kterou bylo možno za kredenci jen tušit. Žil sám, tak ani nikomu nechýběl. Mě však pomalu s přibývajícím věkem začalo být líto toho, že už nikdy jsem od žádného holiče bonbón nedostal. Ani v těch luxusních a renomovaných salónech. A ani tehdy, když po mě chtěli za stříhání stokrát víc. Dokonce ani tehdy, když mě pořežali.

Miroslav Kazda

Poradenské a informační centrum

Posláním centra **Diecézní charity ostravsko-opavské** je pomoc lidem, kteří se ocitli v nouzi, nebo řeší problémovou situaci, kterou nejsou schopni zvládnout vlastními silami. Centrum poskytuje odborné sociální poradenství, které probíhá formou osobních nebo telefonických rozhovorů nebo prostřednictvím e-mailové pošty. Poradenství zahrnuje bezplatné, diskrétní a nestranné rady a informace k řešení nepříznivé sociální situace občanů.

Konzultační hodiny:

Po: 9:00 - 12:00 (pro objednané), 13:00 - 16:00
Út: 9:00 - 12:00, 13:00 - 16:00 (pro objednané)
St: 9:00 - 12:00, 13:00 - 16:30
Čt: 9:00 - 12:00

Poslední uživatel je přijímán 30 min. před koncem konzultačních hodin. Více informací na web.stránkách <http://dchoo.caritas.cz/> poradna.dchoo@caritas.cz

Kontakt: Diecézní charita ostravsko-opavská
Poradenské a infor. centrum; Puchmajerova 10, Ostrava 1
sociální pracovnice: Bc. Anna Kolajová, Mgr. Eva Kolářová
tel: 596 128 309, 731 625 867, 731 625 867

Zlaté ruce a svět na dlani

Říká se, že náhoda je příčinou mnoha dobrých i špatných věcí, dokonce může i za řadu vynálezů. Mně náhoda, podpořená novinářským kolegou přivedla k výjimečnému člověku, který má docela prosté jméno a tituly nehýří. Zato disponuje rukama, kterým přidavné jméno „zlaté“ je hodně malé. K rukám se samozřejmě připojuje skvělý rozumový potenciál, manažerské schopnosti a lidský přístup. **Fyzioterapeut Petr KRÍŽEK.**

Narodil se v Hranicích na Moravě v rodině vojáka z povolání jako jeden ze čtyř sourozenců. Od dětství byl posedlý sportem, ať už to byl fotbal, hokej, basketbal, ping-pong, atletika. Hodně jej dodnes baví zeměpis a stále sport. V mládí chtěl dokonce studovat medicínu, ale když v roce 1973 odmaturoval, dal se na nástavbové studium rehabilitace, které se věnuje od roku 1973. Moc dobře udělal. Svou pracovní kariéru začal v lázních Teplicích nad Bečvou. Tam přišla také láska a jeho manželka, se kterou šťastně žije od roku 1977, byla půvabnou učitelkou tělocviku.

V roce 1977 přišla také zajímavá nabídka: Ostrava - Středisko vrcholového sportu. Potřebovali tam dobrého fyzioterapeuta. K tomu nabídli i byt, takže nebylo co řešit a novomanželé se stěhovali do Ostravy. Ve Vítkovicích na stadionu je jeho působiště dodnes.

„Když jsem nastoupil v Ostravě do tohoto střediska, hned první den jsem dostal do péče a na masážní stůl koulačku Helenu Fibingerovou. Od této chvíle jsem s ní, na její výslovné přání, pracoval 11 let. Byla to dominantní žena a výborná sportovkyně. Stal jsem se tak vlastně prvním rehabilitačním pracovníkem vrcholového sportu...“

Pan Krížek měl stále v hlavě nějaké plány, co ještě zlepšit, co udělat dobrého pro sportovce. Inspirací mu byla určitě i Helena Fibingerová, která ho také „přitáhla“ do československé sportovní reprezentace. Snem a přáním bylo vybudovat ve Vítkovicích při atletickém stadionu rehabilitační středisko se vším všudy. S výbornými spolupracovníky se to podařilo. Středisko funguje dodnes.

„V roce 1989 bylo středisko vrcholového sportu zrušeno a pracoviště do roku 1995 fungovalo pod Ústavem sportovní medicíny Praha. Poté jsme se s odborníky a spolupracovníky paní Janou Jiskrovou a Miroslavem Dobešem rozhodli osamostatnit a založili Sdružení DJK.“

Mne zajímalo, koho ze slavných sportovců měl Petr Krížek pod svými zázračnými rukama. „To by byla strašně dlouhá řada jmen a já bych nerad na někoho zapomněl. Měl jsem v péči vzpěrače Zarembu, skokana na lyžích Jiřího Rašku, atleta Roberta Změlíka, se kterým jsem byl na olympiádě v Barceloně. Pak i Tomáše Dvořáka, Romana Šebrleho. Měl jsem na starosti hodně dalších zajímavých a výborných sportovců, třeba Tánu Kocembovou, Marii Hrachovou, Jana Železného. Z tenistů také řadu zajímavých osobností, samozřejmě Ivana Lendl, ale i Borise Beckera, R. Federera, Stefi Grafovou, tenistku Kurnikovovou, která mne chtěla do týmu, ale já zůstal věrný atletice. Pracoval jsem i s Usainem Boltem, P. Astafou a bylo ještě hodně dalších, třeba Kubánci Alberto Chuantoréna...“

Pan Krížek, skvělý fyzioterapeut, působil mezi sportovci na evropských i světových šampionátech, byl na šesti olympiádách v týmu československé a později české reprezentace.

Jeho současnou pracovnu zdobí mnoho ocenění a diplomů z mistrovství Evropy i světa. Když jsem se dozvěděla, že mám to štěstí, že tento skvělý fyzioterapeut a masér bude napravovat i mou nemocnou páteř, zatočila se mi hlava.

„V roce 1988 jsem působil v Soulu, v jižní Korei. Pracoval jsem tam už měsíc před olympiádou a musím říci, že Korejci vytvořili báječnou, srdečnou a neopakovatelnou atmosféru. V roce 1992 to byla olympiáda v Barceloně, v roce 1996 v Atlantě, kde jsme oslavili 100 let olympionismu. V roce 2000 jsem byl v Sydney. Tam jsme viděli, jací jsou Australané fanoušci sportu. Tato olympiáda byla z hlediska atmosféry úžasná. Přišel rok 2004 a jeli jsme do Athén, kde jsem se staral hlavně o Romana Šebrleho. Ten se stal v desetiboji před mými zraky olympijským vítězem. To víte, že radost nebrala konce. Kromě olympiád jsem byl s Romanem na hodně závodech ve světě, byli jsme i v Japonsku. Snažím se být i jeho pravou rukou v péči o kondici. Je mezi námi lidský, báječný vztah... V roce 2008 jsme byli v Číně - v Pekingu a jestli pojedou do Londýna v příštím roce, to se ještě uvidí. Rád bych, ale potom se už z vrcholového sportu stáhnou, neboť čas neúprosně běží a blíží se šedesátka.“ Přiznám se, že nikdy v životě jsem nebyla v těsném kontaktu s člověkem, který projel svět křížem krážem a měl tak krásné poslání - sloužit sportu, podílet se na slávě i toho našeho, domácího, poctivou prací, dá se i říci dřinou. Přes všechny úspěchy zůstal skromným a docela nenápadným člověkem, který jenom rád dělá svou práci.

Fyzioterapeut Petr KRÍŽEK

Jste ve výborné kondici. Co budete dělat dál?

„Chci se věnovat více našemu rehabilitačnímu středisku a také své rodině. Jsem vděčný své ženě, že ten náročný a toulavý život se mnou v pohodě zvládla, za to jí patří můj obdiv. Máme dvě dcery, vnuky, a tak je nejvyšší čas se trochu usadit. Momentálně jen vrcholový sport tohle středisko neuživí, takže sem proudí sportovci z celého kraje, ale i lidé nesportovní s pohybovými potížemi. Dvacet zaměstnanců zvládá nápor více než dvou stovek lidí za den a jak vím, klienti jsou spokojeni. Funguje zde vodoléčba, elektroléčba, masáže, cvičení, prostě vše, co je k ozdravení pochroumaného těla zapotřebí.“

A má Petr Krížek ještě čas na nějaké koníčky?

„Mým koníčkem je skutečně především moje práce, ale jsem tak trochu kutil, „zaujatý“ bydlením. Myslím tím jeho vylepšováním, což je pro mne takový relax. Máme i chalupu ve Vrbně pod Pradědem a tam se můžu jaksepatří realizovat. Také rád trochu projektuji, výsledkem je i toto naše středisko.“

Půjde ve Vašich šlépějích i některá z Vašich dcer?

„Asi ta starší, která je rovněž rehabilitační pracovnící,“ usmívá se pan Krížek.

Povídání s ním bylo hodně, hodně zajímavé a určitě by vydalo na knížku. Čtenáři by tak mohli nahlédnout do jednoho neobyčejného, až po okraj naplněného života, který byl pro něj i jeho blízké náročný, ale šťastný. Jsem ráda, že jsem alespoň malými střípky umožnila čtenářům našeho SeniorTipu do něj nahlédnout. Tak hodně sil a zdraví, do dalších úspěšných let a hodně skvělých spolupracovníků i nadějných sportovců!

Hana Kuchařová

Prodejci zboží často zvoní u dveří

Už se vám stalo, že u vašich dveří zvonili různí obchodní zástupci, kteří se snažili něco prodat? Řadu lidí tato nezvaná návštěva obtě-
žuje. „Užívají si“ především obyvatelé paneláků na sídlištích.

Slušně se jich zbavit, když o jejich nabídku nestojíte, je často hodně těžké. Navíc se také téměř denně dožadují vpuštění do panelákových domů roznášeci různých reklam a letáků.

Kosmetika, internet, služby mobilních operátorů, dodávky plynu a elektřiny, to je nejčastější nabídka podomních prodejců. Často zdaleka nejde o samotné nabízení, ale spíše dochází k určité psychologické manipulaci. Situace, kdy lidé stojí s prodávajícím mezi dveřmi, je celkem běžná. Nedává však moc prostoru pořádně se seznámit s nabízeným zbožím či službou. A tak je zcela běžné, že spotřebitelé prodejce pozvou do bytu. A to je kámen úrazu!

Spotřebitelé se stále častěji mohou setkat s různými formami smluv, uzavíraných mimo prostory obvyklé k podnikání dodavatele a mnohdy mají omezenou možnost se svobodně a zodpovědně rozhodnout, zda smlouvu uzavřou. Proto poskytuje od roku 2001 Občanský zákoník ve svém § 57, odst. 1 možnost odstoupení od takto uzavřených smluv do 14 dní.

Ale pozor!

Možnost odstoupení od kupní smlouvy do 14ti dnů bez udání důvodů je možný pouze v případě, že byla kupní smlouva uzavřena mimo prostory obvyklé k podnikání, tedy většinou na veřejných prezentačních akcích, na ulici atd. Možnost odstoupení není dána u smluv, u nichž si spotřebitel výslovně sjednal návštěvu dodavatele (podomního prodejce) za účelem objednávky domů. Těžce se pak vysvětluje a dokazuje, že prodejce u dveří zazvonil sám, že si ho spotřebitel výslovně nepozval, ale jen ho, „když už se objevil“, pozval dál.

Jak tedy v těchto případech postupovat?

Nejlépe nepustit si podomního prodejce do bytu, nesmlouvat si s ním schůzku, a když už se to stane, nepodepisovat s ním žádné smlouvy!!!

Totéž platí pro prodejní prezentace, reklamní zájezdy apod. Většinou totiž za krátkou dobu zjistíte, že zboží, které jste zakoupili, seženete v „kamenném obchodě“ levněji.

Co dělat, když prodávající zamítne reklamaci?

DOTAZ:

Zakoupil jsem oblek, po půl roce jsem ho reklamoval u prodávajícího - důvod, kalhoty se začaly v sedací části po několikátém nošení silně třepit.

Reklamací mi byla zamítnuta a prodávající mi sdělil, že mám zavolat výrobci, což jsem odmítl, jelikož jsem daný výrobek zakoupil v jejich prodejně. Cena obleku 6 000 Kč není zanedbatelná položka, a proto předpokládám, že by měl oblek něco vydržet. Můžete mi poradit, jak mám nadále postupovat a jaké kroky můžu podniknout vůči zamítnuté reklamaci?

Josef Novák

ODPOVĚĎ:

Partnerem pro vyřízení reklamace je vždy prodávající, který je povinen Vaši reklamaci přijmout a vydat Vám písemné potvrzení o tom, kdy jste své právo uplatnil, co je obsahem reklamace a jaký způsob vyřízení reklamace požadujete. Záruční lhůta u spotřebního zboží je 24 měsíců.

Pokud reklamujete do 6 měsíců od zakoupení, máte právo na opravu nebo výměnu za nový bezvadný kus, po uplynutí 6ti měsíců musí prodejce výrobek opravit, pokud je vada odstranitelná, pokud je vada neodstranitelná, můžete požadovat výměnu nebo vrácení peněz.

Reklamací musí být vyřízená do 30ti dnů, po překročení lhůty máte nárok na výměnu věci nebo vrácení peněz.

Reklamační doklad musí dále obsahovat potvrzení o datu a způsobu vyřízení reklamace a případně písemné odůvodnění zamítnutí reklamace. (§19 Zákona o ochraně spotřebitele) Není možné, aby se prodávající této odpovědnosti zprostil s odkazem, že se máte obrátit na výrobce. Prodávající rovněž není oprávněn požadovat po Vás poplatek za zamítnutou reklamaci.

V případě, že nebyla Vaše reklamací uznána, obraťte se na soudního znalce a ten zhotoví znalecký posudek. Pokud posudek bude vypovídat ve Váš prospěch, uplatňujete opět reklamaci u prodávajícího. Ten však ani v tomto okamžiku nemusí reklamaci uznat. Pak je třeba bránit se soudní cestou.

Naopak, je-li reklamací uznána, prodávající je povinen uhradit všechny náklady spojené s uplatněním reklamace (tj. poštovné, jízdné, znalecký posudek, atd). Na tyto náklady je nutné mít doklad.

Reichelová Marcela,
předsedkyně Sdružení obrany spotřebitelů MSK
Střelníční 8, 702 00 Ostrava
Tel. fax : 596 111 252, 608 722 582
poradna@sos-msk.cz
www.sos-msk.cz

Dědečku, babičko nebojte se počítačů

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem. Zapijte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy: Word, Excel, PowerPoint, Internet a mnoho dalších.

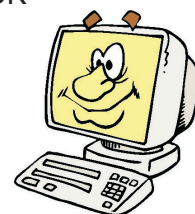
Cena kurzu - (5 dvouhodin - 300 Kč)

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech:

606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky:

www.seniortip.cz

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: Mgr. Pavla Pešatová, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi

Registrační značka MK ČRE 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Ostrava 1
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Procházka za sochou 2. část cyklu

Milí pozorovatelé svého města, pokud si vzpomenete na závěr naší předchozí procházky centrem Moravské Ostravy, můžeme směle začít druhou obhlídku. Ale pro jistotu připomenou: minule jsme se skončili u ženské postavy symbolizující Hojnost na vile stavitele Ulricha na adrese Sokolská 26. Teď stačí jen pohled na protější stranu Sokolské a pohlédneme na průčelí Ekonomické fakulty Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě.

TRASA II.

1. VŠB-TU (Sokolská třída 33) → 2. Bytový dům (Sokolská 29) → 3. Bytový dům (Matičnická 12) → 4. VŠB-TU, zadní fasáda (Dr. Šmerala) → 5. Matičnické gymnázium (Dr. Šmerala 25) → 6. Husův sad (mezi ulicemi Přívozká a Dvořákova)

1. Zastavíme se před průčelím jedné z fakult VŠB-TU, která možná byla některým z vás alma mater. Hlavním vstup korunují tři kamenné figurální reliéfy, které přesně v duchu doby 50. let charakterizují poslání mladé technické školy: odborníci (horník, chemik, hutník) předávají zkušenosti svým mladým nástupcům. Ale nepodléhejme schematické představě o zobrazování socialistických námětů. Pracovní téma mělo v postavě dělníka i pracující inteligence své sochařské předchůdce v první republice, i když v odlišných stylových formách. To jsme už částečně v monumentální a idealizované podobě na Nové radnici viděli. A ostatně na některé z dalších sochařských pochůzek uvidíme znovu. Autorem oněch tří rozměrných reliéfních děl je Damjan Pešan, který práci na jedné desce signoval i datoval 1956.

2. Jen o dvě čísla dál po Sokolské třídě, když mineme zrenovovaný dům z prvního desetiletí 20. století, pojmenovaný honosně residence Charlotta, zastavíme se opět před obytným blokem se čtyřmi reliéfy; tentokrát však reliéfní desky s postavami horníka a hutníka doplnily žena sklízějící klasy a děvče česající jablka. Sochař se v tomto případě nepodepsal, ale nejspíše jde o Karla Vávru, který podobné práce několikrát umístil na bytové objekty zaměstnanců ostravského průmyslu. Dům byl postaven pro bývalé Moravské chemické závody.

3. Ve stejné době bylo postaveno i jeho „dvojče“ navazující na druhé straně na „Charlottu“ v Matičnické ulici. V tomto případě se v archivu podařilo sochaře Vávru ověřit. Na tomto druhém domě z roku 1960 rovněž pro zaměstnance MCHZ najdeme v podokenním páse prvního patra šest emblematických reliéfů, které zobrazují Práci a vědu, Hornictví, Chemii, Umění, Energetiku a Potravinářství. Poslední obor je nepatříčně (nebo naopak příznačně?) reprezentován demižonem vína a pivním sudem. Na rozdíl od prvoplánové popisnosti předchozí čtveřice reliéfů jsou tyto desky nefigurální a daleko více stylizované. Oba soubory jsou provedeny v pískovci a s kamenosochařskou rutinou.

4. Stačí pár kroků a přejdete k Matičnickému gymnáziu na ulici Dr. Šmerala. Zastavíte se pod chodbou, která spojuje budovu gymnázia s jídelnou a tělocvičnou, a zaměříte se na zadní průčelí Ekonomické fakulty. Tam na pozadí okachlíkované plochy spočinul na úseku zcela nefunkční římsy Světloňoš. Prapodivná pohádková a zároveň posmutnělá bytost s hornickým kahanem.

Marek Pražák, autor na přelomu tisíciletí zastupující nejmladší generaci ostravských umělců, použil laminátovou pryskyřici; tento materiál vtiskuje plastice lehkost a fantasknost, kterou ještě víc posilují protáhlé proporce a amébovitě údy. Setkáváme se tu s jakousi zvláštní, ale od autora víme, že záměrnou návazností na historii. Světloňoš je nosičem světla, energie, a zároveň s kahanem navozuje spojitost s doly, které jsou díky horníkům rovněž zdrojem energie-světla. Může být také pochopen jako ochránce podzemí. Neméně důležité je i zařazení Světloňoše do kontextu místa, neboť je osazen v lokalitě, jejíž prvorepublikové administrativní paláce byly zdobeny právě sochami těch, kteří rozvinuli hospodářskou prosperitu tzv. Velké Ostravy ve 20. letech předchozího století. Budete-li mít štěstí v pozdním odpoledni, kdy na sochu dopadá slunce, vyjeví se vám možná i ve své nostalgické a dráždivě estetické podobě. Jen škoda, že její kahan s modravým světlem není nikdo schopen (nebo ochoten?) oživit.

5. Na místě, kde se v Ostravě posílilo české školství, ještě zůstaneme. Kdyby se vám podařilo vstoupit do dvorany Matičnického gymnázia a projít na školní dvůr, našli byste tam dvě unikátní trachytové (sochařský kámen) skulptury od Miloslava Chlupáče ze samého počátku 60. let 20. století, kdy se dostavěla nová budova na místě zničeného křídla původního gymnázia. Dílo s názvem Non scholae, sed vitae (Ne škole, nýbrž životu) je ztvárněno dvojicí k sobě obrácených dívčích postav zkomponovaných jako jeden celek v dialogu, v pohybu, který na počátku 60. let mohl být vnímán i jako naděje politického jara. Chlupáč byl vynikající pražský sochař, jeden ze tří Laudových žáků, kteří obohatili ostravský městský prostor. I když v tomto případě není zcela otevřen nejširšímu publiku.

6. Od Matičnického gymnázia máme kousek do Husova sadu, kde se můžeme posadit. Ale dřív, než vybereme lavičku, projdeme se kolem sousoší Pro Ostravu k novému tisíciletí, odhaleného v roce 2002. Stojí na křížení parkových chodníků přímo za opravenou novogotickou kaplí sv. Alžběty (Ta nahradila starší zbořenou kapli a byla pietně postavena 1899-1900 po atentátu na císařovnu, stejně jako byl na paměť padesátileté vlády jejího císařského manžela Františka Josefa I. pojmenován sad). Už málokoho napadne, že jsme se dostali do prostoru bývalého městského hřbitova, který díky stavebním zásahům (nová kaple, rozšíření komunikací) zanikl právě na samém konci 19. století.

O sto let později, na prahu nového věku, vytvořil Marius Kotrba sousoší do sebe vpletených postav, které by měly připomenout humanistické hodnoty, které žel současná společnost tak ostentativně znevažuje. Láska ani ne erotická, ale spíše křesťanská Caritas, cit, soucit, sounáležitost, která se nejen v umění tak často spojovala s postavou Míru (Pax). Avšak i bez těch symbolických spojení můžeme obejít plastiku otevřenou k pohledu ze všech stran, dotknout se jí a přijmout její vlídně plynoucí linie i hladkou modelaci bronzu. Neboť jde o jednu z mála plastik, které se zapojují tak přirozeně do každodenní cesty městem.

Už teď se můžete těšit na další virtuální procházku, vydáme se k Domu kultury města Ostravy. I tam prošla historie, kterou připomíná nejen architektura, ale i sochy.

Marie Šťastná

Fotogalerie - viz strana 16 ➔

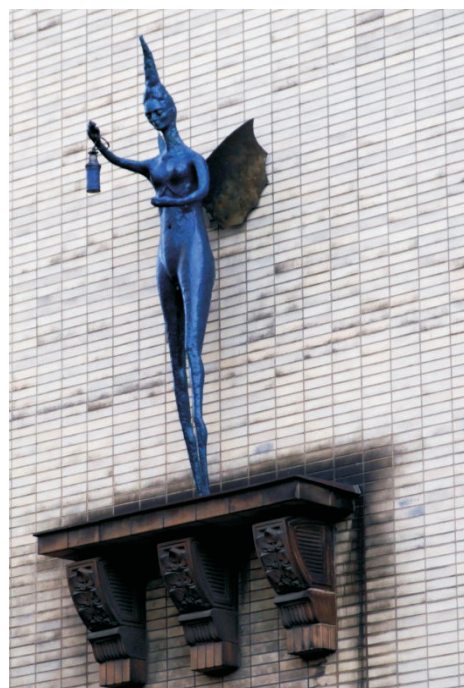
1. Damjan Pešan, reliéf - Hornictví, 1956

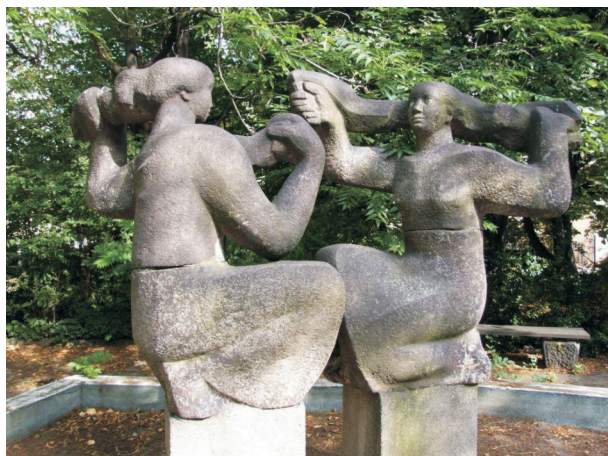
2. Karel Vávra, reliéf - Úroda, 1961

3. Karel Vávra, reliéfy - Věda a Hornictví, 1960- 61

4. Marek Pražák, Světloňoš, 2001

5. Miloslav Chlupáč, Non scholae, sed vitae, 1961

6. Marius Kotrba, Socha pro Ostravu 3. tisíciletí, 2002